

De Konya Criteria

Samenvatting van de bijeenkomst over de Konya Criteria, of de Zeven Adviezen van Mevlana Djalâl-ud-Dîn Rumi.

Petruskerk, Amsterdam

16 juni 2011

Verslag: Nicolette Vavier (stagiaire Stichting Oikos)

Word als stromend water in vrijgevigheid en hulpvaardigheid.

Word als de zon in compassie en mededogen.

Word als de nacht in het bedekken van andermans tekortkomingen.

Word als een overledene in woede en fanatisme.

Word als de aarde in bescheidenheid en nederigheid.

Word als de zee in verdraagzaamheid.

Wees zoals je jezelf voordoet, of doe je voor zoals je bent.

(Mevlana Djalâl-ud-Dîn Rumi 1207-1273).

Op 16 juni 2011 organiseerden de Samenwerkende Moslim Hulporganisaties/het Migrantenconsortium in samenwerking met het Kenniscentrum voor Religie en Ontwikkeling een bijeenkomst in de Petruskerk in Amsterdam over de Konya Criteria, of de Zeven Adviezen van Mevlana Djalâl-ud-Dîn Rumi. Door zeven sprekers van verschillende religieuze achtergronden werd een brug geslagen naar de woorden van Rumi: 'wees zoals je jezelf voordoet, of doe je voor zoals je bent'. Door zowel de sprekers als de andere aanwezigen werd deze bijeenkomst beschouwd als een plaats van onderlinge geestverwantschap en gelijkgestemdheid. 'Vanuit welke traditie iemand ook spreekt vandaag, ik voel resonantie net als wanneer meerdere muziekinstrumenten resoneren met het geluid van één instrument,' aldus Bikram Lalbahadoesing, vertegenwoordiger van het hindoeïsme.

In haar welkomstwoord noemde Welmoet Boender (Kenniscentrum Religie en Ontwikkeling) de woorden van Mevlana Rumi herkenbaar en relevant voor onze tijd. Abdulwahid van Bommel, vertegenwoordiger van de islam, vertaalde in de afgelopen jaren veel werk van Djalâl-ud-Dîn Rumi. Tijdens de bijeenkomst presenteerde hij zijn recent verschenen boek *De Konya Criteria* (hierboven vindt u de woorden).

De Konya Criteria vormen zachte kreten, zachte woorden die we in onszelf en in verschillende tradities kunnen vinden. Zachte woorden zijn volgens Abdulwahid van Bommel nodig in de Nederlandse samenleving waar mensen elkaar de maat nemen. Deze zachte woorden zijn te vinden in elke religie. Het is daarom belangrijk om elkaars traditie te herkennen, te erkennen, maar ook de eigen traditie te kennen.

In zijn openingswoord stelde Joep van Zijl (Cordaid) dat de Konya Criteria bedoeld zijn als ludiek tegenwicht voor het huidige maatschappelijke klimaat waarin het niet 'in' is om te geloven. Door middel van deze bijeenkomst is er plaats voor ontmoeting en begrip en kan er ook een getuigenis gegeven worden naar de Nederlandse samenleving.

Alle sprekers gingen in op de woorden van Mevlana Rumi: 'wees zoals je jezelf voordoet, of doe je voor zoals je bent'. De sprekers benadrukten net als Rumi dat het belangrijk is om te weten wie je zelf bent. Petra Katzenstein vertelde hoe dit binnen het orthodoxe Jodendom kan door religieuze geboden en tradities te volgen. Door te leven leer je de betekenis van deze geboden en tradities. Katzenstein vertelde dat het voor haar als liberale Jodin van belang is om na te denken over de vragen: 'welke inzichten volg ik als persoon?' 'Wie ben ik zelf?' Maar ook: 'hoe kan ik de schepping vervolmaken en heler maken dan dat ik haar heb aangetroffen?' Volgens Katzenstein kan dit door rekening te houden met de ander. De woorden: 'wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet', kunnen hierbij als richtlijn gezien worden.

Door verschillende sprekers werd het onderscheid gemaakt tussen de binnenkant en de buitenkant van de mens. Deze binnenkant en buitenkant behoren met elkaar in overeenstemming te komen. Deze overeenstemming kan bereikt worden door verdraagzaamheid en vergeving, aldus Van Bommel. Ook dominee Henk Leegte (Verenigde Doopsgezinde Gemeente Amsterdam) wees op het belang van verdraagzaamheid en vergevingsgezindheid tegenover de naasten. Volgens Bikram Lalbahadoesing kan de binnenkant en de buitenkant van de mens in overeenstemming worden gebracht door als persoon naar binnen gericht te zijn. Het is belangrijk dat de emoties niet de boventoon voeren, en dat we niet zijn gericht op genot, aldus Lalbahadoesing. Door gericht te zijn op de verlossing van deze verlangens kan het niveau van de goddelijke vonk bereikt worden.

Mali Anhari vertelde dat het in het Zoroastrisme belangrijk is om keuzes te maken tussen goed en kwaad. Wanneer de mens de goede keuzes maakt kan de hoogte en de diepte van het goddelijke wezen gezien worden. Op deze manier kun je als persoon echt zijn wie je bent.

Uit alle toespraken kwam naar voren dat de uitspraak van Rumi om te zijn zoals je bent, niet gemakkelijk is uit te voeren. Volgens MarYam Mildenberg, vertegenwoordigster van het Westers of universeel soefisme, zijn er hart en durf voor nodig om door alle buitenkanten en situaties heen te breken en te leven wie je werkelijk bent. Wanneer je als persoon naar binnen gericht wilt zijn moet je door angsten,

vooroordelen en opvoedingspatronen heen breken. Dit is het pad van de dapperen, aldus Lalhabadoesing. Henk Leegte wees op het belang van oefening van verdraagzaamheid binnen de gelovige gemeenschap. Als voorbeeld noemde hij een Amishgemeenschap in Pennsylvania die na een aanslag op een school vergevingsgezindheid toonde tegenover de dader en diens nabestaanden. Er werd zelfs een fonds opgericht om de weduwe van de dader van geld te voorzien omdat ze door de dood van haar man in een moeilijk financiële positie terecht was gekomen.

Arthamitra (Gérard Bernts), vertegenwoordiger van het boeddhisme, stelde dat de overeenkomst tussen de binnenkant van de mens en de buitenkant van de mens oefening vraagt. Het gedrag loopt hierbij vooruit op de innerlijke staat van zijn. Door te oefenen in gedrag via de drie principes van handelen, de vier principes van de training van taalgebruik, en de drie principes van de zuivering van de geest kan de intentie van de mens gezuiverd worden zodat de mens uiteindelijk niets anders kan dan verdraagzaam zijn.

Door Han T. Sie Dhian Ho, vertegenwoordiger van het religieus humanisme, werd het belang van twijfel aangevoerd. Door zelf na te denken kan de mens gaan twijfelen. Twijfelen levert echter veel op. Twijfel is de wachtkamer van het inzicht waardoor je als mens uiteindelijk tot wijsheid komt. Door te twijfelen oordeelt de mens ook niet over datgene dat door de menselijke vermogens niet begrepen kan worden.

Uit de voordrachten van de sprekers bleek dat 'jenzelf zijn' een proces van worden is. Zoals Arthamitra ook verwoordde: het is niet zozeer 'doe je voor zoals je bent, maar word zoals je bent'. Dit is een proces van ontwikkeling. Belangrijk is om te blijven oefenen, te blijven proberen. Tegen het gevoel in, tegen verdrukking in, tegen de praktijk van elke dag en de maatschappelijke omgeving.

Door het publiek werden de woorden van de sprekers met veel enthousiasme ontvangen. Door een tweetal mensen werd voorgesteld om aan de hand van het debat een manifest op te stellen dat gepresenteerd kan worden in het debat rond religie in de Nederlandse samenleving. De reacties van de sprekers op dit voorstel waren voorzichtig. Henk Leegte gaf aan dat het belangrijk is om een kracht te zien in de minderheidspositie van gelovigen. Deze kracht kan naar voren komen door trouw te zijn aan de eigen principes. Door liefde, geweldloosheid en verdraagzaamheid te tonen. Deze principes zullen uiteindelijk overwinnen. Deze voorbeeldfunctie kan een beter tegenwicht bieden dan een te grote aandacht voor de uitspraken van Geert Wilders. Lalhabadoesing pleitte voor reflectie binnen de eigen gemeenschappen. Dit debat moet worden opgevat als huiswerk. Binnen de gemeenschappen wordt er namelijk ook nog veel gedacht in termen van 'wij' en 'zij'. De vertegenwoordigers van de verschillende religies zouden hier een belangrijke rol in kunnen spelen.

Als afsluiting van het debat noemde Ronald Lucardie (Cordaid) het belang van de Konya Criteria voor de ontwikkelingssamenwerking. In de praktijk is het ethisch denken, de religieuze en spirituele achtergrond van ontwikkelingswerk, flinterdun geworden. Zakelijke argumenten zijn overgebleven. In tijden van bezuinigingen wordt ontwikkelingswerk makkelijker wegbezuinigd doordat de oorspronkelijke drijfveren zijn verdwenen. Doordat de deugden uit het oog zijn verloren wordt het werk uiteindelijk minder duurzaam. De grote uitdaging is volgens Lucardie om de rol van religieuze en culturele tradities te vergroten binnen de ontwikkelingssamenwerking. Lucardie pleitte in zijn afsluitende woorden voor het vinden van nieuwe krachten in oude idealen.